

WPLYW KOMPUTERYZACJI NA NIEPOWODZENIA SZKOLNE UCZNIÓW

BUŁKA Beata, RP

Streszczenie

W artykule przedstawiono wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród gimnazjalistów. W badaniach wzięło udział 85 uczniów z Rybnika. Na podstawie otrzymanych wyników możemy stwierdzić, że komputer staje się jedną z głównych przyczyn niepowodzeń szkolnych.

Słowa kluczowe: niepowodzenia szkolne, komputer, gimnazjum

INFLUENCE OF COMPUTERIZATION ON SCHOOL FAILURES

Resume

The results of questionnaire researches carried among 85 gymnasium pupils from Rybnik are presented. On the base of received results we can ascertain, that computer becomes one of main reasons of school failures.

Keywords: school failures, computer, gymnasium (in Poland – 3 years, type of middle school, starting at age 13/14 and following 6 years of Elementary School. Compulsory for all students. Followed by the non-mandatory 3 years Liceum, 4 years technikum, or 2 or 3 years vocational technical school)

Wprowadzenie

*Największy wysiłek rozumu to uznać,
że istnieje nieskończona mnogość
rzeczy, które go przerastają*

Blaise Pascal

Proces kształcenia jest procesem, którego efekty zależą od wielu czynników. W procesie tym [...] spotykamy się z pojęciem powodzeń i niepowodzeń (Bereźnicki, 2001, s. 405). Niepowodzenia szkolne towarzyszą każdej pracy nauczyciela.

W szkolnej rzeczywistości bywa tak, że każdy uczeń [...] doznaje powodzeń i niepowodzeń w nauce, choć ich skala i charakter bardzo się między sobą różnią (Okoń, 1998, s. 356).

Mówiąc o niepowodzeniach szkolnych lub niepowodzeniach dzieci i młodzieży w nauce szkolnej, będziemy mieli na myśli sytuacje, w których występują wyraźne rozbieżności między wymaganiami wychowawczymi i dydaktycznymi szkoły a zachowaniem uczniów oraz uzyskiwanymi przez nich wynikami nauczania (Kupisiewicz, 2000, s. 253).

Niepowodzenia szkolne podzielimy na niepowodzenia ukryte (które najczęściej są przyczyną występowania niepowodzeń jawnych) i jawne (drugoroczność i odsiew szkolny).

Trudno jest wyróżnić przyczyny niepowodzeń szkolnych ze względu na różnorodność czynników je wywołujących. Wielu badaczy tego problemu upatruje

przyczyny niepowodzeń w nauce w samym uczniu (niski poziom intelektualny, niechętny stosunek do nauki, lenistwo itp.) (Bereźnicki, 2001, s. 411)

Jedne z pierwszych badań nad tym problemem zostały przeprowadzone już w okresie międzywojennym przez Marię Grzywak – Kaczyńską. Wyniki swoich badań przedstawiła w książce *Powodzenia szkolne a inteligencja* wydanej w roku 1935.

W dobie komputeryzacji jedną z przyczyn niepowodzeń szkolnych może być zbyt duża ilość czasu (chyba nawet nie wolnego) spędzana przed komputerem. Sprawdźmy to zatem.

Charakterystyka terenu badań i badanej populacji

Badania zostały przeprowadzane na terenie województwa śląskiego, w mieście Rybnik (141.374 mieszkańców), wśród 85 uczniów gimnazjum z klas I-III.

Metodologia badań

Celem badań było zbadanie zjawiska wpływu komputeryzacji na niepowodzenia gimnazjalistów.

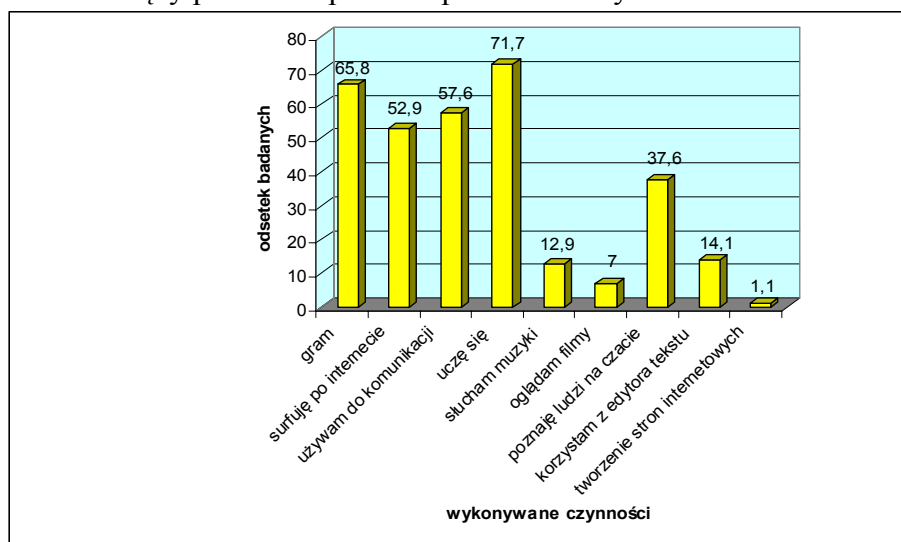
Zanim przystąpiono do przeprowadzenia badań założono, że: komputer ma wpływ na niepowodzenia szkolne gimnazjalistów; może zastąpić świat realny; wpływa pozytywnie na samopoczucie; wpływa negatywnie na zdrowie i interakcje personalne (rodzinne).

Badania (anonimowe) zostały przeprowadzone metodą sondażu diagnostycznego. Kwestionariusz ankiety składał się z 25 pytań.

Przedstawienie i analiza zebranego materiału

Prawie wszyscy badani (92,9%) posiadają komputer, a Ci którzy go nie mają korzystają z niego u znajomych lub w kafejkach internetowych. Ponad połowa respondentów (63,5%) ma dostęp do Internetu.

Zadowolający jest fakt, że 71,7% badanych na pytanie: Co robisz w czasie pracy na komputerze? odpowiedziało, że się uczy. Dokładne informacje o tym co robią gimnazjaliści siedzący przed komputerem przedstawia rys. 1.

Rys.1. Sposób spędzania czasu przed komputerem
Źródło: badania własne

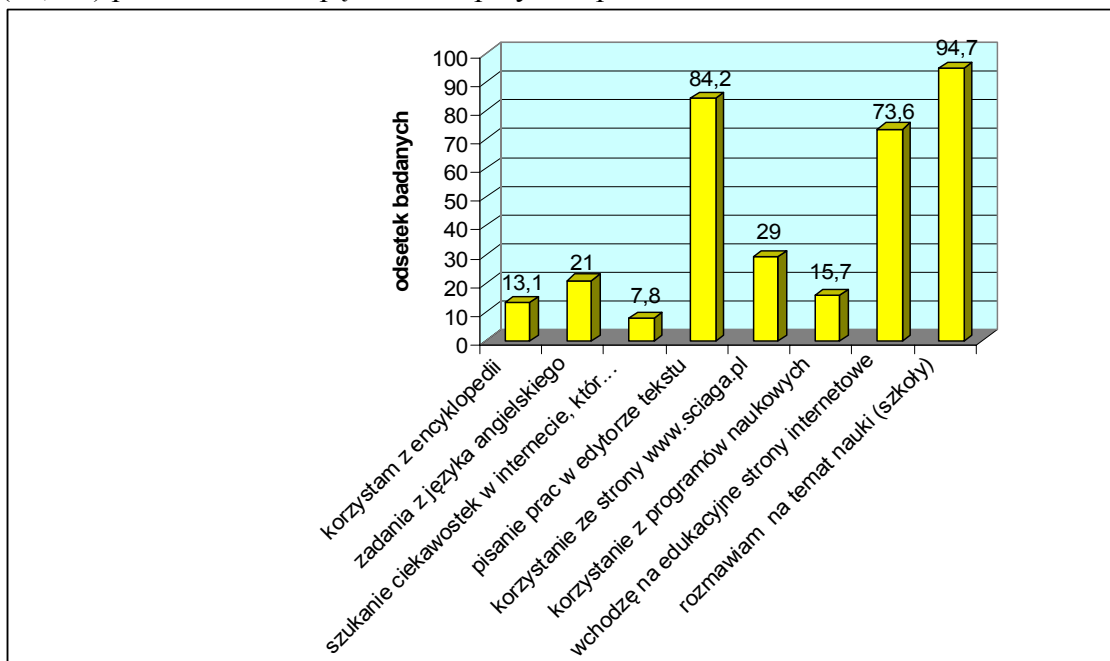
Mniej optymistyczne okazały się odpowiedzi na następne pytania. Okazuje się, że ponad jedna trzecia respondentów (35,4%) spędza przed komputerem więcej niż 5 godz. dziennie, a 43,5% więcej niż 2 a mniej niż 5. Co szósty respondent odchodząc od komputera odczuwa zmęczenie ale aż trzy czwarte badanych twierdzi, że komputer poprawia im nastrój.

Zadając pytania: czy tracisz poczucie czasu siedząc przed komputerem?; czy odczuwasz brak komputera, jeśli długo z niego nie korzystasz?; czy siedzisz do późna w nocy przy komputerze?; czy zaniedbujesz obowiązki domowe, dlatego, że wolisz korzystać z komputera?; czy czas wolny wolisz spędzić przed komputerem czy na świeżym powietrzu?, chcieliśmy sprawdzić czy wśród gimnazjalistów występują już symptomy uzależnienia od komputera. Okazuje się, że tak! Połowa uczniów odczuwa brak komputera, jeśli długo z niego nie korzysta. 94,1% badanych traci przy komputerze poczucie czasu.

Wiemy jak ważną rzeczą jest zdrowie, niestety badania wskazują, że gimnazjaliści niezbyt chętnie dbają o jego higienę. Co trzeci gimnazjalista przez komputer jest niewyspany. Podobna (38,8%) ilość osób woli spędzać wolny czas przed komputerem niż na świeżym powietrzu.

Podobnie źle się dzieje w sferze kontaktów interpersonalnych i obowiązków. Na pytanie: czy zaniedbujesz obowiązki szkolne, przez to, że zbyt długo korzystasz z komputera? respondenci odpowiedzieli następująco: zdarza mi się (62,4%), tak (9,4%, w tym 100% chłopców), nie (28,2%, w tym 70,8% dziewcząt). Połowa uczniów mało rozmawia z rodziną (woli czas poświęcić na zajęcia z komputerem), zaniedbuje swoje obowiązki domowe, przez co popada w konflikty z rodzicami. Trzeba jednak nadmienić, że nie wszyscy rodzice (64,7%) upominają dzieci za to, że zbyt wiele czasu poświęca komputerowi.

Znaczna ilość respondentów (69,5%) stwierdziła, że komputer wpłynął na osiąganе wyniki w nauce, nie zawsze pozytywnie. Co piąty uczeń nie odrabia zadań domowych (20,1%) ponieważ woli spędzić czas przy komputerze.

Rys.2. Sposób odrabiania zadania domowego przy pomocy komputera

Źródło: badania własne

Osoby prawie zawsze odrabiające zadanie domowe robią to (44,8%) przy pomocy komputera. Najczęściej piszą prace w edytorze tekstu (84,2%), korzystają ze strony www.sciaga.pl (29%) oraz tłumaczą teksty z języka angielskiego (21%) (rys.2) Gimnazjaliści wykorzystują komputer również do kontaktów międzynarodowych (15,2%) i wszystkim tym osobom bardzo to pomaga w nauce języka obcego.

Podsumowanie

Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- gimnazjaliści spędzają dużo czasu przed komputerem
- dużo osób posiada już cechy osób uzależnionych od komputera
- komputer poprawia nastrój
- komputer ma wpływ na zaniedbywanie obowiązków zarówno szkolnych jak i domowych
- komputer ma negatywny wpływ na sposób spędzania czasu wolnego

Wniosek

Komputer wpływa na niepowodzenia szkolne uczniów.

Literatura:

1. Okoń, W. *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*. Wyd. 3 popr. Warszawa: Wydawnictwo „Żak”, 1996, ISBN83-86770-21-X
2. Bereźnicki, J. *Dydaktyka kształcenia ogólnego*. Kraków: Impuls, 2001
3. Klima, K. *Wpływ komputeryzacji na niepowodzenia szkolne gimnazjalistów*. Praca licencjacka, Racibórz 2005
4. Kupisiewicz, Cz. *Dydaktyka ogólna*. Warszawa: Graf punkt, 2000

Lektorował: prof. dr hab. Tadeusz Barski, University of Opole

Kontaktní adresa:

Beata Bułka, dr
Technical University of Opole
45-036 Opole ul. Luboszycka 5, Poland
Tel. (48 77) 453 66 45, fax (48 77) 453 84 47
e-mail: b.bulka@po.opole.pl